

TROJANOVA ŽIVOTNÍ ROLE. DO KIN VSTUPUJE ŠARLATÁN

18.8.2020, Deník – autor: Jana Podskalská

Dar shůry a mimořádné nadání mohou být někdy spásou, jindy břemenem. Jan Mikolášek, hrdina filmu Šarlatán, o tom ví své. Včera mělo drama Agnieszky Holland slavnostní domácí premiéru a ve čtvrtek vstupuje do kin.

Snímek respektované polské režisérky, již s českým prostředím pojí nejen studia na FAMU, urazil dlouhou cestu, než doputoval k českým divákům.

Světovou premiéru na únorovém Berlinale ještě stihl, pak mu do cesty vstoupila pandemie. Nepřízeň doby, v níž lze najít paralelu s tou, již čelí i jeho hrdina.

Z výsluní do temnot

Scénář a vyjasnění hrdinova charakteru se nerodily snadno. Marek Epstein, jenž se inspiroval osudy úspěšného léčitele Jana Mikoláška, vložil na bedra postavy mnohé. Dar léčit lidi, osamělost génia, boj s vnitřními démony, velké životní zvraty z opojení postem na výsluní k pádu do temnoty, kdy se obdiv mocných (z nichž mnozí prošli jeho léčbou) změnil jako mávnutím proutku ve štvanici.

Hrdinu sleduje v průběhu několika desetiletí. Podat to vše přesvědčivě nebylo lehké už kvůli plynulosti vyprávění a kontinuitě figury, kterou ztvárňují dva herci.

Všechnu tíhu postavy nese především Ivan Trojan, který si cestu k její přesvědčivosti protrpěl více než kdykoli předtím (jak sám potvrdil). Právě díky němu stojí za to film sledovat. Díky proměnám, jež Trojan s bravurou věku i profesní zkušenosti zvládl.

Především Mikolášková posedlost, jíž obětoval nemálo včetně lásky (která pro něj byla spíš sexuální terapií v boji proti vnitřním bésům), ale i neústupnost a jistá sebestřednost.

Zdařile se popral s Mikoláškem v mladém věku i hercův syn, Josef Trojan, v tomto směru se režisérčin odvážný krok vyplatil.

Herecké výkony jsou s obrazovou stránkou (Martin Štrba) největší devízou filmu, za všechny ještě Jaroslava Pokorná v roli kořenářky zasvěcující hrdinu do tajů léčitelských praktik.

Scény z ordinace působí uvěřitelně, méně věrohodné jsou pasáže, v nichž režisérka příliš tlačí na pilu ať už v důrazu na démoničnost hrdiny (ubíjí kořat o kámen) či u vězeňských výslechů. S první výtkou je spojena i hrdinova privátní linka. Homosexualita je vyprávěná i v několika explicitních erotických scénách, jež jako by náhle vypadly z jiného filmu. Náladu vyprávění ruší a zdají se být pro pochopení „šarlatánova“ niterného rozporu zbytečné.

Vizuální koncept působí dobře (léčitelské období ve slunných barvách, 50. léta v tmavých, vynikající svícení). Škoda onoho tlaku na vypjatost emocí a jinakosti, i bez nich by Šarlatán působil díky Trojanovu přesně dávkovanému výkonu dobře.

Zdroj: <https://www.denik.cz/film-a-televize/trojanova-zivotni-role-do-kin-vstupuje-sarlatan-20200818.html>